

Aptitudinile comunicative ca element ce contribuie la o bună formare a gândirii științifice

Sanduleac S., lector UPS „I. Creangă”

Summary

Communication skills are very important in scientific thinking development. In this article are presented important concepts about communication, and different approaches. There are many interesting ideas presented in this article about communication in scientific context. It is also presented the results of research organized in universities form Republic of Moldova about communication skills.

Comunicarea prezintă un proces de interacțiune a două sau mai multe persoane ce are la bază un spectru larg de trebuințe actuale ale partenerilor și are drept conținut schimbul de informații, influența omului asupra altui om, cunoașterea reciprocă. În context științific comunicarea preia diferite forme ca de exemplu în formă de expuneri în cadrul unor conferințe.

În cele mai multe cazuri, lucrările sunt acceptate spre a fi comunicate în urma validării de o comisie științifică de referenți. Existența unei astfel de comisii ridică nivelul întrunirii și sporește, implicit, încrederea în cele audiate. O latură pozitivă a tipului acesta de comunicare științifică este posibilitatea interacțiunii în timp real dintre enunțator și auditor. Această interacțiune - când are loc - rafinează perceperea și înțelegerea conținutului comunicării, dar constituie, în același timp, un *feed-back* valoros pentru enunțator. Se cunosc cazuri când, în cadrul unei conferințe, s-au introdus definitiv valori epistemologice noi în spațiul vreunei științe. [1, p. 5.]

Un caz separat al comunicării îl constituie echipele de cercetare care practică metoda *brain-storming*. În cadrul practicării acestei metode în context științific, validarea conținutului unei noutăți se face nu numai prin raportare la domeniul științific în care s-ar include informația, dar și prin raportare la pragmatica utilizării acelei noutăți în contextul cercetării angajate de grup. Interacțiunea - atât cu ceilalți specialiști din același domeniu, cât și cu cei din celelalte domenii reprezentate în grup - face ca acceptarea noului să se producă rapid și sigur.

Prin elaborarea unui articol științific se urmărește comunicarea, transmiterea unor noi informații către potențialii beneficiari, numit public țintă. Acest public țintă este reprezentat în general de către grupuri restrânse de cercetători cu preocupări științifice similare. [2]

În comunitatea oamenilor de știință, fiecare este, pe rând, creator și consumator de informație nouă. Cum, însă, nu trebuie asumată drept omogenă, această comunitate își pune singură probleme. Cele mai multe țin de calitatea și fiabilitatea descoperirilor științifice și, implicit, de nevoia de a reduce paraziții în circulația valorilor veritabile ale științei. [Ibidem, p. 8.]

Contextul educațional este unul la fel de important în formarea gândirii științifice, iar comunicarea în context educațional permite formatorului nu doar să transmită informația de ordin științific, dar și să formeze competențe. În cazul dat este vorba de competențele ce țin de produsele gândirii științifice ca articole științifice, sau cercetări mai ample. În acest sens putem face la apel la diverse teorii ale comunicării ca de exemplu teoria lui V. Petrovskii ce consideră că comunicarea în activitatea pedagogului constituie, în primul rând, un mijloc de soluționare a problemelor de studiu propriu-zise și include: transmiterea informației, transmiterea deprinderilor și priceperilor de muncă și include dezvoltarea operațiilor mintale și a motivației învățării, crearea condițiilor pentru formarea aptitudinilor de autoreglare a comportamentului și monitorizare a activității de învățământ. Cu aceleași idei vin și alți psihologi ca A.N. Leontiev, B.G. Ananiev. Apelul la alte teorii expuse de diverși savanți ca A. Maslow, V.V. Znacov, care privesc comunicarea din perspectiva trebuințelor personale și în scop terapeutic poate fi aplicată în context științific numai în cazul în care subiectul sa subiecții supuși intervenției psihologice manifestă blocaje prin prisma trăsăturilor de personalitate, ca de exemplu neîncredere în sine. [3]

În urma unui studiu realizat pe 311 studenți din universitățile din Republica Moldova privitor la aptitudinile comunicative la studenții din învățământul universitar. S-a constatat următoarele.

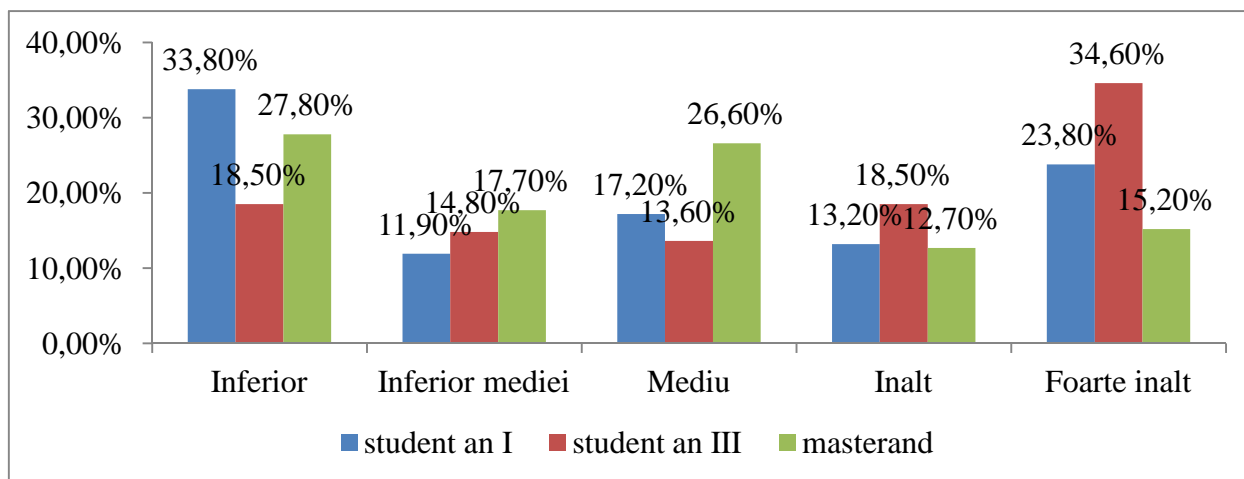

Fig. 1. Distribuția rezultatelor privind AC pentru studenți pe subgrupe (%)

Analiza aptitudinilor comunicative la diferite categorii de studenți, precum putem vedea în figura 1. ne permite să constatăm că nivelul inferior este atins în primul rând de studenții anului I (33,8%), fiind urmați de masteranzi cu (27,8%), cel mai puțin la acest nivel au acumulat studenții anului III (18,5%). Nivelul inferior mediei este atins în primul rând de masteranzi cu (17,7%), apoi de studenții anului III (14,8%) și studenții anului I (11,9%). Un nivel mediu al AC au acumulat 26,6% masteranzi, 17,2% studenți anul I și 13,6 studenți anul III. Un nivel înalt au acumulat 18,5% din studenții anului III, 13,2% studenți anul I și 12,7% masteranzi. La nivelul

foarte înalt se înregistrează valori ridicate astfel avem 34,6% studenți anul III cu nivel foarte înalt, 23,8% studenți anul I și 15,2% masteranzi.

În concluzie putem afirma că predominanța aptitudinilor comunicative este la un nivel mediu. La variabila aptitudini comunicative au fost stabilite diferențe semnificative ($F_{2,308}=4,514$, $p=0,01$), omogenitatea varianțelor fiind asigurată ($p>0,05$).

Pentru a stabili cu exactitate diferențele și pentru a evita ca rezultatele noastre să fie fals pozitive, am fost mai severi în privința p-ului de semnificație; corecția Bonferroni setează pragul de semnificație la $p = 0,05/\text{nr. de comparații} \approx 0,01$. Astfel am obținut o diferență semnificativă între mediile subgrupurilor cercetate. Între studenți anul I ($M=2,81$, $SD=1,593$) și studenți anul III ($M=3,36$, $SD=1,535$), studenții anului III ($M=3,36$, $SD=1,535$) și masteranzi ($M=2,70$, $SD=1,399$). Astfel media studenților anului III se dovedește a fi semnificativ mai mare decât media studenților anului I și a masteranzilor. Nu au fost evidențiate diferențe semnificative la variabila aptitudini comunicative între masteranzi ($M=2,70$, $SD=1,399$) și studenții anului I ($M=2,81$, $SD=1,593$). Media subgrupului studenți anul I a fost ne semnificativ mai mare ca la subgrupul masteranzi.

În concluzie putem afirma că studenții anului III au o medie semnificativ mai mare la variabila aptitudini comunicative decât studenții anului I și masteranzii. Acest lucru ne confirmă faptul că aptitudinile comunicative la studenții anului III sunt mai bine dezvoltate și comparativ cu cei de la anul I acest lucru ne vorbește despre o dinamică a aptitudinilor comunicative la studenți. Studenții de la ciclul II de studii (masteranzii) posedă valori mai mici decât studenții anului III, probabil datorită faptului că la studii în ciclul II acced persoane ce au la bază studii în domeniul psihologiei.

În conformitate cu rezultatele expuse am evaluat relația între aptitudinile comunicative și gândirea științifică la studenți, utilizând coeficientul de corelație Pearson.

Tabelul 1. Stabilirea corelației între variabilele cercetate (Pearson Correlation)

Variabilele	Coeficientul de corelație (r)	Pragul de semnificații
AC/GȘ	0,292	p=0,001

Astfel am evidențiat corelație medie, direct proporțional, dar semnificativă, între variabilele prezentate în tabelul de mai sus.

Astfel între aptitudinile comunicative și gândire științifică am obținut un coeficient de corelație pozitivă ($r=0,292$, $p=0,001$), fapt care ne permite să constatăm o relație bidirecțională între aptitudinile comunicative și gândire științifică, ceea ce ne confirmă că dezvoltarea

aptitudinilor comunicative are importanță în formarea gândirii științifice la studenți. Coeficientul corelației este mediu și de aceea nu putem remarca cu certitudine că ar fi unul strict de bază, dar cu siguranță are o pondere destul de semnificativă.

În concluzie putem afirma că comunicarea în context științific are o mare importanță la formarea gândirii științifice. Studiul aptitudinilor comunicative la studenți ne relevă faptul că la începutul studiilor studenții au probleme în exprimare și organizare, foarte greu își exprimă gândurile, greu se organizează. Este îmbucurător faptul că pe parcursul anilor de studii începând cu ciclul I și finalizând cu ciclul II de studii, se atestă o dinamică pozitivă a aptitudinilor comunicative. Tot odată a fost demonstrată o relație puternică direct proporțională de interdependență între aptitudinile comunicative și gândirea științifică. Ceea ce ne vorbește despre o potențială influență pozitivă asupra nivelului GȘ atunci când sunt formate aptitudinile comunicative și organizatorice la un nivel corespunzător.

Bibliografie

1. Modele de comunicare științifică. In: <http://www.dstoica.ro/wp-content/uploads/2011/09/Modele-de-comunicare-%C5%9Ftiin%C5%A3ific%C4%83.pdf> (vizitat 17.09.2013)
2. Dumitrache I., ș.a. Manual de autorat științific. Ministerul educației, cercetării, tineretului și sportului. 2009. 153 p.
3. Мареев В.И. Учебно-методический комплекс дисциплины «Развитие личности субъектов образовательного процесса». Южный Федеральный Университет. Ростов-на-Дону, 2010. 36 p.